

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

ESR-PROJEKTIN VÄLIRAPORTTI

Ohjelmakausi 2007 - 2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispvm		Diaarinumero	
Käsittelijä		Puhelinnumero	
Projektkoodi	S10878	Tila	Jätetty viranomaiskäsitteilyyn

1. RAPORTOINTIKAUSI

Raportointikausi	01.12.2008 - 31.12.2009
------------------	-------------------------

2. PROJEKTIN PERUSTIEDOT

Projektin nimi	Sosiaalityön koulutuksen työelämälähtöisyys
Ohjelma	Manner-Suomen ESR-ohjelma
Ohjelman osio	Valtakunnallinen osio
Toimintalinja	3 : Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis-, innovaatio- ja palvelujärjestelmien kehittäminen
Projektityyppi	Projekti, jossa on henkilöitä mukana
Vastuuviranomainen	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Aloituspäivämäärä	1.12.2008
Päätymispäivämäärä	31.12.2011

3. PROJEKTIN TOTEUTTAJAN TIEDOT

Toteuttajan nimi	Lapin yliopisto (Sosnetin koordinaatioyliopistona)		
Projektin vastuuhenkilön nimi	Anneli Pohjola		
Sähköpostiosoite	anneli.pohjola@ulapland.fi	Puhelinnumero	040-553 7498

4. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄN TIEDOT

Täyttäjän nimi	Pia Skaffari		
Sähköpostiosoite	pia.skaffari@ulapland.fi	Puhelinnumero	040-5197624

5. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, KOHDERYHMÄ JA TAVOITTEET

Projektilla vahvistetaan sosiaalityön koulutuksen työelämäsidosta. Tavoitteena on kehittää valtakunnallisesti ja aluelähtöisesti vakiintunut työelämälähtöinen järjestelmä sosiaalityön koulutuksen käytännön opetuksen rakenteiden vakiinnuttamiseksi ja uudelleen organisoimiseksi. Hanke on pilotti, jossa luodaan pohjaa yliopistojen yhteyteen perustettaville sosiaalityön opetus- ja tutkimuskeskuksille (klinikat) sekä selvitetään niiden resurssintavoitteen. Sosiaali- ja terveysala on tällä hetkellä voimakkaan rakenteellisen uudistamisen kohteena Suomessa, joka luo haasteita osaamisen kehittämiseksi myös sosiaalityön koulutuksessa. Projektisuunnitelmassa hankkeen välittömän kohderyhmän muodostavat sosiaalityön koulutusta antavat yliopistot, niiden opetus- ja tutkimushenkilöstö, opiskelijat sekä käytännön työelämässä toimivat sosiaalityöntekijät. Välillisinä kohderyhminä ovat kuntien sosiaalitoimen muu henkilöstö, alan järjestöt ja yksityiset palvelujentuottajat, sosiaalialan osaamiskeskukset ja niiden henkilöstö sekä ammattikorkeakoulut. Välilliseen kohderyhmään kuuluvat myös sosiaalityön asiakkaat sekä toimintalinjaan

ja/tai substansiin liittyvien projektien henkilöstö. Osa alueellisista piloteista on kehittänyt yhteistyötä lähialojen tieteiden kanssa opetus- ja tutkimuskeskus toiminnassa (psykologia, terveystieteet). Sosiaalialan työelämälähtöisen kehittämistyön näkökulmasta hankkeen kohderyhmät ovat relevantteja, mutta toimintaympäristö on laaja. Pilotit ovat sidoksissa myös alueellisiin tekijöihin ja toimijoihin. Yhteistyö opetus- ja tutkimuskeskustoiminnassa rakentuu erilaisiksi ja organisoituu siten myös rakenteellisesti erilaiseksi. Hankkeen lähtökohtana oleva sosiaalityön koulutuksen käytännön opetuksen työelämälähtöisyyden profilointi ja valtakunnallinen sekä aluelähtöinen linjaaminen on suhteessa hankkeelle asetettuihin tavoitteisiin opetus- ja tutkimuskeskustoiminnan käynnistämisestä. Hankkeen välittömät ja välilliset kohderyhmät ovat keskeisessä asemassa sosiaalityön koulutuksen työelämäsidoksen vahvistamisessa ja uudelleen organisoinnissa. Opetus- ja tutkimusklinnkatoiminnalla edistetään ja tuetaan opiskelijoiden työelämään tutustumista ja työelämään kiinnittymistä heti opintojen alkuvaiheessa. Käytännön työelämän ja koulutuksen välinen yhteistyö tuo paremmin näkyviin myös työelämän tarpeet ja niiden huomioimisen alan koulutuksessa. Kyse on vastavuoroisesta toiminnasta (win-win periaate).

6. PROJEKTIN TOTEUTUKSEN JA YHTEISTYÖN ONNISTUNEISUUS

Hankeeseen valitut organisaatiot ja niiden henkilöstö ovat keskeisiä toimijoita sosiaalityössä ja myös laajemmin sosiaalialalla. Koska hankkeen päätavoite on yliopistollisen sosiaalityön koulutuksen työelämäsidoksen vahvistamisesta opetus- ja tutkimuskeskusrakenteella, on valtakunnallinen yliopistoverkosto keskeinen toimija hankkeessa. Kehittämistyössä on kuitenkin huomioitava alueelliset lähtökohdat, jolloin yhteistyötä on tärkeää rakentaa muiden sosiaalialan toimijoiden välillä alueellisesti. Myös korkeakoulujen välisen yhteistyön kehittäminen alueellisista lähtökohdista on tärkeää. Yliopistoverkoston jäsenet vastaavat kukin tahollaan opetus- ja tutkimuskeskustoiminnan käynnistämisestä ja kehittämisestä, jota valtakunnallisella hankkeella tuetaan ja koordinoidaan. Opetus- ja tutkimuskeskusten kehittämistyö on käynnistynyt kaikissa sosiaalityötä opettavissa yliopistoissa. Yliopistot rakentavat työelämälähtöistä käytännön opetusta alueen tarpeista ja aikaisempien yhteistyösuhteiden pohjalta osana valtakunnallista pilottihanketta. Aluelähtöisyys mahdollistaa yhteistyön keskeisten sosiaalityön ja sosiaalialan toimijoiden välillä sekä luo tilaa opetus- ja tutkimuskeskustoiminnan rakenteelliselle erilaisuudelle eri yliopistoissa. Osa aluelähtöisistä piloteista organisoituu verkostomaisina rakenteina ja osa opetus- ja tutkimuskeskuksista muodostaa konkreettisen fyysisen toimintayksikön, joiden toiminta on kehittynyt jo aikaisemman pitkäjänteisen työn tuloksena. Yhteistyö kuntien, ammattikorkeakoulujen sekä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa vaihtelee alueittain ja yhteistyössä on kehittämisen varaa. Osa piloteista toimii läheisessä yhteistyössä terveydenhuollon (yliopistolliset sairaalat) kanssa, jolloin opetus- ja tutkimuskeskustoimintaa organisoidaan tiiviisti myös terveydenhuollon työelämälähtöisyydestä käsin.

Projektisuunnitelmaan ei ole kirjattu tavoitteeksi kansainvälistä yhteistyötä, mutta hanke toimii yhteistyössä muiden toimintalinja 3:een sijoittuvien Esr-hankkeiden välisessä kansainvälisen yhteistyön ja hyvien käytäntöjen levittämiseen tähtäävän toiminnan (hankkeen) suunnittelussa ja osatoteutuksessa.

7. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Sosiaalityön koulutuksen valtakunnallisesta työelämälähtöisyys hankeesta on tiedotettu valtakunnallisesti ja eri alueilla. Hankkeesta on tiedotettu valtakunnallisissa ja alueellisissa seminaareissa ja koulutuksissa. Yliopistoja on informoitu kenttäkäyntien yhteydessä sekä ohjausryhmän jäsenten kautta. Sosiaalityön käytännön toimijoille on tiedotettu hankkeesta eri tavoin alueellisissa kokouksissa, tiimityöskentelyissä sekä järjestetyissä yhteistapaamisissa. Myös kunnissa on tehty tiedotustyötä käytännön opetuksen kehittämistyöstä ja jatko yhteistyön käynnistämiseksi. Opiskelijoille on tiedotettu käytännön opetuksen rakenteiden uudistamisesta ja osa sosiaalityön opiskelijoista on jo mukana opetus- ja tutkimuskeskuspiloteissa. Helsingissä ja Turussa opetus- ja tutkimuskeskustoiminta on jo vakiintunut. Tiedottamisessa on alueellisia eroja ja työ on ollut vahvinta Helsingissä, Tampereella ja Lapissa. Haasteena ovat muiden yliopistopaikkakuntien käytännön kentät, joiden pilottitoiminta on vasta käynnistynyt.

7.1 Projektin mahdollinen internet-osoite

8. ONGELMAT JA SUOSITUKSET

Valtakunnallinen hanke on laaja, jonka kohderyhmään kuuluu useita eri sosiaalityön ja sosiaalialan toimijoita eri koulutusorganisaatioista ja käytännön työelämästä. Kahden projektityöntekijän voimin tehtävässä riittää haastetta. Toinen keskeinen kehittämistehtävä on ajantasaisen tiedonkulun ja -vaihdon järkevä ja riittävä organisointi toimijoiden välillä. Projektin resurssoinnin näkökulmasta olisi ollut tärkeää hankkeen valmisteluvaiheessa suunnitella osa-aikaisten työntekijöiden sijoittamista yliopistojen yhteyteen määräajaksi, jotta aluelähtöiset opetus- ja tutkimuskeskuspilotit pääsisivät kunnolla liikkeelle ja toimintaa olisi helpompi kehittää ja koordinoita. Osa alueellisista piloteista on hakenut/hakee Esr-rahoitusta opetus- ja tutkimuskeskustoimintaan, joka parantaisi ratkaisevasti aluelähtöisen toiminnan kehittämistä niissä yliopistoissa, joissa toiminnan kehitystyö vaatii enemmän työtä ja resursseja.

9. PROJEKTIN TOIMINTA JA TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

Yliopistojen yhteyteen perustettavien/perustettujen opetus- ja tutkimuskeskusten kehittämistyö on käynnistynyt kaikissa sosiaalityötä opettavissa yliopistoissa. Toiminnan organisointi ja kehittäminen on alueittain eri vaiheessa. Vaikka toiminnassa on kyse valtakunnallisesta kehittämistyöstä alueelliset lähtökohdat ja muut toimijat vaikuttavat opetus- ja tutkimuskeskustoiminnan organisoitumiseen. Toiminnallisia sisältöjä on hankala kehittää ennen kuin rakenteellinen organisoituminen on tapahtunut. Työelämäohjaajien koulutusta on toteutettu ja koulutuksen sisältöjä on kehitetty. Työelämäohjaajakoulutuksessa on huomioitava alueelliset erot ja tarpeet, joka tuo haasteen hyvien koulutuskäytäntöjen valtakunnalliselle levittämiselle. Toinen keskeinen haaste on alueellinen yhteistyö sosiaalialan ammattikorkeakoulujen ja sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa, jossa on eroja alueittain.

10. PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

Valtakunnallinen opetus- ja tutkimuskeskus/ klinikkarakenne malli/-t on uusi rakenteellinen oppimisympäristö sosiaalityön käytännön opetuksen ja työelämän integroimiseksi sosiaalityön koulutuksessa.

11. PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Kyse on naisvaltaisesta alasta. Projektilla edistetään (nais) opiskelijoiden työelämään kiinnittymistä jo opintojen alkuvaiheessa sekä edistetään naisten ammattiuralla kehittymistä vahvistamalla osaamista sekä samalla tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Ammatillisten valmiuksien kehittäminen tukee työssä jaksamista. Alan vetovoimaisuutta lisäämällä parannetaan opiskelijoiden halukkuutta hakeutua alan opintoihin sekä jatkaa ammattialalla työskentelyä.

12. HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Projektin on vielä alkuvaiheessa. Sosiaalityön koulutuksen työelämälähtöisen käytännön opetuksen valtakunnallinen mallintaminen (opetus- ja tutkimuskeskustoiminta) on vielä keskeneräinen. Helsingin ja Turun opetus- ja tutkimuskeskustoiminta on jo vakiintunutta ja niiden toimintaa on kehitetty useamman vuoden ajan aluelähtöisistä tarpeista. Nämä pilotit toimivat soveltuvin osin "mallina" perustettaviin opetus- ja tutkimuskeskuksiin/klinikoihin.

13. TOIMINNAN JATKUVUUS

Hankkeen tavoitteena on luoda pohjaa sosiaalityön koulutuksen käytännön opetuksen työelämälähtöisen rakenteen vakiinnuttamiseksi (mallintamiseksi) sekä selvittää sen organisointi- ja resurssointivaihtoehdot. Kyse on kolmivuotisesta hankkeesta, joka on ollut käynnissä vasta vuoden ja konkreettinen toiminta on lähtenyt liikkeelle vasta syksyllä 2009.

Päiväys ja allekirjoitus

26.02.2010

Anneli Pohjola
professori, sosiaalityön laitoksen johtaja